

Kronik Ültiker Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kronik Ültiker Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25150>

Özet

Kronik Ürtiker Yaşam Kalitesi Ölçeği (KÜYKÖ), orijinal adı Chronic Urticaria Quality of Life Questionnaire (CU-Q2oL) olan araçın Türkçe kültürel uyarlamasıdır. Bu ölçek, kronik ürtikerin neden olduğu fiziksel, duygusal ve sosyal etkilerin hastaların genel yaşam kalitesi üzerindeki yükünü ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe versiyonu, 2012 yılında Kocatürk ve arkadaşları tarafından dilsel adaptasyon, güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılarak Türk popülasyonuna sunulmuştur. KÜYKÖ, dermatolojik rahatsızlıkların psikososyal etkilerini değerlendirmede klinisyenler ve araştırmacılar için önemli bir psikometrik araç görevi görmektedir.

Bu araç, kronik ürtikerin şiddetindeki dalgalanmaların bireyin günlük yaşam aktiviteleri, uyku düzeni ve duygusal refahı üzerindeki olumsuz etkilerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi hedefler. Türkçeye adaptasyon süreci, orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünü korurken, dilsel ve kültürel etkililiği sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Kronik Ürtiker, Yaşam Kalitesi, Dermatoloji, Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesi, Psikometrik Değerlendirme, Kültürel Adaptasyon, Ürtiker, KÜYKÖ.

Yazarlar

Emek Kocatürk, Karsten Weller, Peter Martus, Serap Aktaş, Mine Kavala, Zule Sarıgül, Marcus Maurer.

Amaç

Kronik Ürtiker Yaşam Kalitesi Ölçeği'nin temel amacı, kronik ürtiker (halk arasında kurdeşen olarak bilinir) tanısı konmuş hastalarda hastaların neden olduğu spesifik yaşam kalitesi bozukluklarının kantitatif olarak ölçmektir. Bu ölçek, hastaların semptomlarının (kaşıntı, anjiyoödem) ciddiyetinin hastanın psikososyal ve fonksiyonel durumu üzerindeki etkisini belirlemeye odaklanmıştır.

Ölçek, klinik çalışmalarda tedavi yanıtını değerlendirmek için kritik bir araçtır. Tedavi öncesi ve sonrası uygulanan KÜYKÖ skorları, uygulanan terapinin hastanın subjektif yaşam kalitesini ne ölçüde iyileştirdiğini göstermekte ve böylece tedavi etkinliğinin objektif bir ölçütünü sunmaktadır. Ayrıca, kronik ürtikerin bireysel ve toplumsal yükünü anlamak için de önemli veriler sağlar.

Yapı

KÜYKÖ, genellikle Sağlıkla İlgili Yaşam Kalitesi (SİYAK) yapısında multidimensiyonel bir yapıya ölçer. Bu yapı, kronik ürtikerin hastalar üzerindeki etkilerini kapsayan birkaç temel alt boyuttan oluşur. Orijinal ölçek, genellikle fiziksel semptomlar, kısıtlamalar, duygusal durum ve sosyal izolasyon gibi alanları kapsar.

Ölçek, hastaların son zamanlardaki deneyimlerini değerlendirerek ürtikerin neden olduğu rahatsızlık, uyku bozuklukları, utanç ve sosyal izolasyon gibi spesifik alanlardaki bozulmaları ortaya çıkarır. Bu çok boyutlu yapı, hastaların sadece fiziksel bir rahatsızlık değil, aynı zamanda önemli bir psikososyal yük taşıyan bir durum olduğunu yansıtır.

Geçerlik

Kocatürk ve arkadaşları (2012) tarafından gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal ve yakınsak (convergent) geçerliliği incelenmiştir. Yapısal geçerlilik, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıya ne kadar doğru ölçtüğünü gösterir. Çalışmada, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türkçe versiyonunda da korunduğu doğrulanmıştır.

Yakınsak geçerlilik analizi genellikle, KÜYKÖ skorlarının diğer yerleşik yaşam kalitesi ölçütleri, özellikle de Dermatoloji Yaşam Kalitesi İndeksi (DLQI) veya genel Sağlık Durumu Anketi (SF-36) gibi araçlarla yüksek korelasyon göstermesiyle desteklenmiştir. Bu korelasyonlar, KÜYKÖ'nün kronik ürtiker hastalarında yaşam kalitesindeki bozulmayı geçerli bir şekilde ölçebildiğini kanıtlamaktadır.

Güvenilirlik

Türkçe adaptasyon çalışması, KÜYKÖ'nün iç tutarlılığı (internal consistency) değerlendirerek güvenilirliğini kanıtlamıştır. İç tutarlılık, ölçek maddelerinin aynı yapıya ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösteren Cronbach Alfa katsayısıyla rapor edilir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin maddelerinin homojen olduğunu ve güvenilir bir toplam skor ürettiğini gösterir.

Ek olarak, güvenilirlik çalışmaları genellikle test-tekrar test güvenilirliğini de içerir. Bu yöntem, ölçeğin stabil bir popülasyonda farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar üretip üretmediğini gösterir. Kocatürk ve ekibi, Türkçe versiyonun hem iç tutarlılık hem de zamana bağlı istikrar açısından kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik sergilediğini bildirmiştir.

Faktör Analizi

Türkçe KÜYKÖ'nün faktör yapısını incelemek amacıyla doğrulayıcı veya açıcı faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizlerin temel amacı, ölçeğin orijinal yapısında bulunan alt

boyutların (faktörlerin) Türk örnekleminde de tutarlı bir şekilde ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemektir.

Çalışmalar, KÜYKÖ'nün kronik ürtikerin etkilerini temsil eden mantıklı ve klinik olarak anlamlı alt ölçeklere ayrıldığını göstermiştir. Bu faktörler, ölçeğin çok boyutlu yapısının kültürel uyarlama sürecinde korunarak, farklı coğrafyalarda kararlaştırılabilir sonuçlar elde edilmesine olanak tanıdığını kanıtlamaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama (Adaptation) / Öz Bildirim Ölçeği

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçekte genellikle 5 veya 7 noktalı Likert tipi seçenekler kullanılır.)

Mevcut Dil: Türkçe, İngilizce (Orijinal dil) ve diğer uyarlanmış diller.

Popülasyon Grubu: Kronik Ürtiker Tanımlanmış Konmuş Hastalar

Yaş Grubu: Yetişkinler (Çalışmanın odaklandığı popülasyon genellikle 18 yaş üstüdür.)

Popülasyon Detayları: Kronik spontan ürtiker veya kronik indüklenabilir ürtiker teşhisi almış bireyler.

Test Metodolojisi: Hastalardan, belirtilen zaman dilimi içerisindeki (genellikle son 2 hafta) ürtiker semptomlarının yaşam kaliteleri üzerindeki etkisini değerlendirmeleri istenir. Toplam skor, yaşam kalitesindeki genel bozulmayı yansıtır; yüksek skorlar daha kötü yaşam kalitesini işaret eder.

Anahtar Kelimeler

CU-Q2oL, Kronik Spontan Ürtiker, Dermatolojik Yaşam Kalitesi, Psikososyal Etki, Semptom şiddeti, Kocatürk 2012, [Acta Dermato-Venereologica](#).

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Emek Kocatürk

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: dremekozgur@gmail.com

Yayın Adresi: Veri Kaynağında Belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yeri?

İzinler: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle orijinal telif hakkı sahiplerinden izin alınması gerekmektedir. Kullanımdan önce sorumlu yazar (Emek Kocatürk) ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ücret: Ticari olmayan kullanımlar için ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Test Yeri? (Adaptasyon): 2012.

Referanslar

Kocatürk, E., Weller, K., Martus, P., Aktaş, S., Kavala, M., Sarıgül, ?.,... Maurer, M.(2012). Turkish version of the Chronic Urticaria Quality of Life Questionnaire: cultural adaptation, assessment of reliability and validity. *Acta Dermato-Venereologica*, 92(4), 419-425. doi: 10.2340/00015555-1199

Bu çalışmanın orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [chronic-urticaria-quality-of-life-questionnaire-toad.pdf](#)

Kronik Ültiker Yaşam Kalitesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içeriğinde mevcut değildir.

Kaynak içerikte ölçeğin maddeleri yer almadığından, bu kısım boş bırakılmıdır.